

către unitatea de învățământ nr. 3246/12.11.2019 și înregistrat la Biroul Teritorial Constanța al Avocatului Poporului nr.637/13.11.2019, au rezultat următoarele aspecte:

 a dobândit calitatea de elev al Liceului Teoretic „Callatis” în clasa a a, când prin repartiție computerizată a fost distribuită la profilul real, specializarea matematică-informatică, intensiv informatică. Referitor la situația sa școlară, se menționează faptul că la finalul clasei a -a, eleva a avut media generală , iar la purtare media , conform Registrului matricol vol. XXVIII/I, 2018-2022. În clasa a -a, până la momentul producerii tragicului eveniment, în catalog existau doar câteva note de nivel mediu, înregistrându-se o ușoară scădere la fizică. Avea însă un număr de 18 absențe nemotivate, despre care dirigintele clasei , profesor de , a discutat telefonic cu mama fetei cu o săptămână înainte, solicitând documente justificative și încercând să afle motivele absenteismului. Absențele au fost înregistrate mai ales la ultimele ore de curs, în intervalul orar de la 14.00 la 15.00. Familia acesteia a locuit în Olimp, în cartea de identitate figurând cu domiciliul în Mangalia, dar se mutase în localitatea Moșneni, eleva locuind cu mama sa, asistent la secția de pediatrie a spitalului din Mangalia, și o soră mai mică (clasa a IV-a la o altă școală din oraș), tatăl lucrând în străinătate. La momentul înscrierii la liceu domiciliul acesteia era în Mangalia.

În ziua de 28.10.2019, eleva a fost prezentă la toate orele de curs și nu a dat semne de modificări comportamentale. Despre tragicul eveniment directorul a fost încunoștințat de către dirigintele clasei, care fusese informat telefonic de mama fetei, că aceasta s-a sinucis. Din afirmațiile dirigintei nu a reieșit un comportament nepotrivit al fetei, preexistent producerii incidentului. Directorul a luat legătura telefonic și cu consilierul școlar, care a confirmat că eleva nu se afla în evidența cabinetului de asistență psihopedagogică și nu a fost solicitată vreodată consiliere individuală la cabinet nici din partea familiei, a elevei sau a profesorului diriginte.

Referitor la informațiile din articolul de presă care menționau ca motiv al producerii tragediei o notă de la matematică, directorul unității de învățământ prin punctul de vedere înaintat ne comunică faptul că din discuțiile cu profesorul de matematică, au reieșit următoarele: la orele de matematică, împreună cu elevii, profesorul a stabilit reguli legate de temele pe care le au de efectuat elevii acasă: la începutul orei aceștia trebuie să anunțe profesorul ce exerciții nu au putut rezolva și cine nu a efectuat tema, iar profesorul consemnează în agenda sa data neefectuării temei. Dacă un elev nu a efectuat tema și nu a anunțat la începutul orei, iar profesorul constată acest lucru după o verificare, pune un 3 în agenda sa. Această notă nu se concretizează în catalog, ci reprezintă un procent mic din nota pentru întreaga activitate la finalul unui semestru. Elevii cunosc aceste reguli. În ziua de 28.10.2019 profesorul a consemnat în agendă neefectuarea temei de către 3 elevi ai clasei a X-a B și efectuarea parțială a temei de către 15 elevi, fără ca vreun elev să primească vreo observație sau mustrare în acest

sens. Ora a decurs într-un climat deschis și relaxat de lucru, iar după terminarea orei, în drum spre cancelarie, doamna profesoară de matematică a întâlnit-o pe doamna diriginte și au discutat despre evoluția elevilor clasei a X-a B la disciplina matematică, amintind și despre faptul că nu își fac temele cu consecvență, fără a face referiri la anumiți elevi și considerând că părinții vor putea fi informați obiectiv despre modul în care decurge ora de matematică. Acest lucru se întâmplă la toate clasele la care predă doamna profesor. Profesorul de matematică este titular al școlii de peste 30 de ani și din ancheta internă efectuată nu au rezultat informații privind jignirea, certarea sau umilirea elevei.

În urma discuției cu profesorul de matematică, profesorul diriginte al clasei, , a făcut observații elevilor clasei referitoare la situația școlară, respectiv temele neefectuate, și la numărul de absențe. Observând un regres în activitatea școlară, dirigintele a cerut imperativ să comunice cu părinții elevilor în cauză prin chemarea lor la școală. Printre elevii care nu și-au făcut tema la matematică era și Ștefania, diriginta solicitând o întâlnire a doua zi la școală cu mama și eleva în vederea remedierii situației, mai ales că eleva avea rezultate bune și foarte bune la alte materii. Observațiile s-au adresat tuturor elevilor, dirigintele solicitându-le să își rezolve sarcinile și temele la toate disciplinele și, având în vedere durata scurtă a semestrului I, să nu mai absenteze decât în situații speciale. Cu familia elevei profesorul diriginte comunica mai mult telefonic (cu mama).

Până la momentul efectuării anchetei, părinții elevei nu au depus în scris nicio solicitare pentru declanșarea cercetării disciplinare a vreunui dintre profesoare.

În cadrul liceului funcționează cabinetul de asistență psihopedagogică, unde consilierul școlar desfășoară activitate de consiliere educațională în scopul dezvoltării personale, prin natura postului pe care este încadrată nerealizând psihoterapie. Existența cabinetului este promovată în rândul elevilor și al părinților prin lectorate cu părinții realizate la începutul fiecărui an școlar (care durează o săptămână și la care participă în medie peste 200 de părinți) și la orele de dirigenție. Mama elevei a semnat Acordul de consiliere înregistrat cu numărul 455/17.09.2018, valabil pentru toată durata școlarizării, cu posibilitatea de renunțare, dacă este cazul, prin cerere scrisă. În anul școlar 2018-2019, precum și în perioada 11.09.2019-28.10.2019 părinții nu au solicitat consiliere și nu au informat consilierul școlar despre existența unor probleme personale sau școlare.

În școală funcționează și Comisia de prevenire și reducere a violenței, al cărei responsabil este consilierul școlar. În cadrul comisiei, în parteneriat cu Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Constanța, Centrul Antidrog, Salvați Copiii și alte organizații nonguvernamentale, se desfășoară o serie de proiecte și programe care au ca scop dezvoltarea personală a elevilor, autocunoașterea și intercunoașterea, stilul de viață sănătos, managementul emoțiilor, armonizarea relațiilor între elevi, prevenirea violenței și a bullying-ului, adaptarea școlară, orientarea școlară și

profesională a elevilor. Se face mențiunea faptului că inclusiv elevii clasei a X-a B au participat pe parcursul anului școlar 2018-2019 la astfel de activități de consiliere și dezvoltare personală.

În data de 04.11.2019 a fost întrunit Consiliul Profesoral în ședință ordinară, în care s-a discutat și situația Ștefaniei. Directorul unității de învățământ împreună cu consilierul școlar au solicitat colegilor să acorde o atenție deosebită observării elevilor, să intensifice comunicarea cu aceștia și familiile lor, să semnaleze orice modificare în comportamentul elevilor, să îi programeze la cabinet, cu acordul părinților, dacă este necesar, să realizeze cât mai multe activități extrașcolare pentru a-i cunoaște pe elevi și din altă perspectivă. Se menționează faptul că aceste discuții vor constitui baza elaborării unei proceduri și a unei strategii de lucru pentru a preveni producerea unor astfel de situații dramatice pentru viitor.

II. Urmare a demersurilor efectuate, prin adresa nr. 5175A/14.11.2019, înregistrată la Biroul Teritorial Constanța sub nr. 637/14.11.2019, **Inspectoratul Școlar Județean Constanța**, raportat la conținutul articolului prezentat în presă, ne-a comunicat faptul că în urma întâlnirilor, a discuțiilor purtate cu reprezentanții unității de învățământ și a verificării documentelor și a proceselor verbale, a recomandat Liceului Teoretic "Callatis" Mangalia următoarele:

- Consilierea individuală a elevilor;
- Consilierea părinților;
- Implementarea unor programe de autocunoaștere, dezvoltare personală și comunicare;
- Inițierea și desfășurarea de activități extrașcolare.

Prin adresa nr. 234342/02.12.2019, înregistrată la Biroul Teritorial Constanța sub nr.637/03.12.2019, **Inspectoratul de Poliție Județean Constanța**, ne-a comunicat următoarele:

La data de 28.10.2019, Poliția Stațiunii Neptun a fost sesizată prin intermediul Serviciului Național de Urgență 112 de către o persoană de sex masculin, cu privire la faptul că în timp ce se afla în Stațiunea Olimp, județ Constanța la plimbare cu familia sa, respectiv în apropierea hotelului Amfiteatru, a observat o persoană căzută pe sol. Echipa operativă s-a deplasat la fața locului, ocazie cu care a constatat faptul că lângă o clădire aflată în construcție, compusă din P+8 etaje, nefinalizată, se află trupul unei persoane de sex feminin, care a fost identificată ulterior în persoana numitei _____, născută la data de _____ în mun. Mangalia, jud.Constanța,

Cu această ocazie au fost efectuate activitățile polițienești specifice acestui tip de eveniment, la fața locului prezentându-se un echipaj de la Serviciul Județean de Ambulanță Constanța, un echipaj SMURD, precum și un echipaj de la Inspectoratul pentru Situații de Urgență Dobrogea.

În cauză a fost întocmit dosarul penal cu numărul /2019, la Poliția Stației Neptun, în care se efectuează cercetări în vederea clarificării situației de fapt, cât și sub aspectul săvârșirii infracțiunii de ucidere din culpă, faptă prevăzută și pedepsită de art. 192 alin. 1 din Cod Penal.

La nivelul I.P.J. Constanța, la începutul anului 2019, a fost inițiat și implementat **Programul cadru de prevenire a delincvenței juvenile și victimizării minorilor**, prioritate națională și locală a Poliției Române. Astfel, activitățile preventive inițiate și derulate în cadrul acestui program au drept scop "diminuarea factorilor favorizanți de producere a delincvenței juvenile și a victimizării minorilor, prevenirea violenței în rândul tinerilor, siguranța pe internet, găsirea de variante de gestionare nonviolentă a conflictelor, prevenirea disparițiilor de minori, prevenirea infracțiunilor din sfera crimei organizate (consum de droguri, criminalitatea informatică, traficul de persoane) etc.

Prin adresa nr. 234342/02.12.2019, înregistrată la Biroul Teritorial Constanța sub nr.637/03.12.2019, **Primăria Mangalia**, ne-a comunicat informații referitoare la identitatea și vârsta minorei, domiciliul acesteia, faptul că nu se afla în evidențele Direcției de Asistență Socială conform dispozițiilor art. 104 alin. (1) din Legea nr.272/21.06.2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului republicată și art. 2 alin. (1) și (2) din Hotărârea Guvernului nr. 691/2015 privind procedura de monitorizare a modului de creștere și îngrijire a copilului cu părinți plecați la muncă în străinătate și serviciile de care aceștia pot beneficia, fără a furniza detalii cu privire la cauzele și împrejurările producerii incidentului.

III. Din analiza legislației specifice incidente reținem incidența dispozițiilor **Legii nr. 1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare ale Ordinului Ministrului Educației Naționale și Cercetării Științifice nr.5893/2016 privind temele pentru acasă în învățământul preuniversitar, Ordinul Ministrului Educației Naționale și Cercetării Științifice nr. 4742/2016 privind Statutul elevului, Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările, ulterioare respectiv:**

- **art. 52 alin. (2) din Legea nr. 272/2004, republicată, cu modificările și completările**, potrivit căruia "În cadrul procesului instructiv-educativ, copilul are dreptul de a fi tratat cu respect de către cadrele didactice, personalul didactic auxiliar și cel administrativ și de a fi informat asupra drepturilor sale, precum și asupra modalităților de exercitare a acestora. Pedepsele corporale sau alte tratamente degradante în cadrul procesului instructiv-educativ sunt interzise".

- **art 71 din Legea nr. 1/2011**, potrivit căroră "(1) Scopul evaluării este acela de a orienta și de a optimiza învățarea.

(2) Toate evaluările se realizează pe baza standardelor naționale de evaluare pentru fiecare disciplină, domeniu de studiu, respectiv modul de pregătire. (...) (5) **Notarea elevilor fără utilizarea și respectarea standardelor naționale și a metodologiilor de evaluare constituie abatere disciplinară și se sancționează conform prevederilor prezentei legi**".

- Art. 7 literele h, k, l, bb prin raportare la art. 9 și art. 16 și 17 din Ordinul nr. 4742/2016, potrivit cărora:

h) dreptul de a beneficia gratuit de servicii de informare și consiliere școlară, profesională și psihologică, conexe activității de învățământ, puse la dispoziție de unitatea de învățământ preuniversitar, fiindu-le asigurată cel puțin o oră de consiliere psihopedagogică pe an;

k) dreptul la o evaluare obiectivă și corectă;

l) dreptul de a contesta rezultatele evaluării lucrărilor scrise;

bb) dreptul de a fi informat privind notele acordate, înaintea consemnării acestora;

În vederea exercitării **dreptului de a contesta rezultatele evaluării la lucrările scrise**, stipulat la art. 7 lit. k), elevul sau, după caz, părintele, tutorele ori susținătorul legal al elevului, poate acționa într-unul dintre modurile prevăzute de art. 9 din același act normativ.

În ceea ce privește sancționarea elevilor, art. 16 din statut prevede următoarele "(1) Elevii din sistemul de învățământ de stat, particular și confesional autorizat/acreditat, care săvârșesc fapte prin care se încalcă dispozițiile legale în vigoare, inclusiv regulamentele școlare, vor fi sancționați în funcție de gravitatea acestora conform prevederilor prezentului statut.

(3) Elevii au dreptul la apărare, conform legii.

(4) Sancțiunile ce pot fi aplicate elevilor sunt:

a) observație individuală;

b) muștrare scrisă;

c) retragerea temporară sau definitivă a bursei de merit, a bursei sociale, " Bani de liceu", a bursei profesionale;

d) mutarea disciplinară la o clasă paralelă din aceeași unitate de învățământ;

e) preavizul de exmatriculare;

f) exmatriculare.

(5) **Toate sancțiunile aplicate se comunică individual, în scris, atât elevilor, cât și părinților, tutorilor sau susținătorilor legali.** Sancțiunea se aplică din momentul comunicării acesteia sau ulterior, după caz.

(6) **Sancționarea elevilor sub forma muștrării în fața colectivului clasei sau al școlii este interzisă în orice context.**

Art 17 alin. (2) din același act normativ, prevede faptul că *"Observația individuală constă în atenționarea elevului cu privire la încălcarea regulamentelor în vigoare ori a normelor de comportament acceptate. Aceasta trebuie însoțită de consilierea elevului, care să urmărească remedierea comportamentului. Sancțiunea se aplică de către profesorul diriginte, învățătorul/institutorul/profesorul pentru învățământul primar sau de către directorul unității de învățământ."*

Potrivit Art. 1 alin. (2), coroborat cu art. (6), (8) și (10) ale Ordinului nr. 5893/2016, potrivit cărora:

Prin **temele pentru acasă** propuse, se va urmări:

- obținerea de rezultate imediate în învățare (consolidare/aprofundare/extindere; aplicarea achizițiilor școlare în contexte noi de învățare etc.);
- obținerea unor efecte pe termen lung în învățare (încurajarea învățării în timpul liber; construirea unei atitudini pozitive față de școală; motivația pentru a continua învățarea pe parcursul întregii vieți; dorința de a aplica achizițiile de învățare în viața cotidiană etc.);
- obținerea unor efecte în planul dezvoltării personale a elevilor (stimularea curiozității, a responsabilității, dezvoltarea abilității de a persevera în învățare; capacitatea de a-și organiza timpul; motivația, creșterea încrederii în sine etc.);
- consolidarea relației familie - școală (respectarea principiului egalității de șanse, creșterea încrederii familiei în școală etc.).

Dispozițiile art.6. alin. (1) stabilesc următoarele: Temele pentru acasă trebuie evaluate. **Evaluarea temei pentru acasă se poate realiza:**

- frontal;
- prin discutarea în clasă a părților la care elevii au întâmpinat dificultăți;
- printr-o testare a elevilor de aproximativ 10 minute numai din tema pentru acasă.

(2) Notarea temei pentru acasă nu este obligatorie.

În conformitate cu art.8, În stabilirea temelor pentru acasă **se va evita apariția unor efecte negative, de tipul: pierderea interesului elevului față de învățare (din cauza cantității, dificultății sau monotoniei temelor etc.), oboseală fizică și emoțională, reducerea timpului liber destinat unor activități recreative (activități sportive, artistice, gospodărești, lectură etc.), adâncirea diferențelor dintre elevii performanți și cei aflați în dificultate etc.**

Potrivit art. 10 din același ordin, **Directorii unităților de învățământ și diriginții colaborează cu părinții și elevii în vederea raționalizării temelor pentru acasă."**

IV. Din analiza dispozițiilor legale anterior menționate prin raportare la rezultatele

verificărilor obținute ocazia efectuării anchetei, a analizării răspunsurilor primite în urma demersurilor întreprinse și a punctului de vedere întocmit de unitatea școlară, putem concludiona următoarele:

- *Inspectoratul de Poliție Județean Constanța*, a dispus măsuri în sensul prevenirii producerii unor astfel de incidente, prin desfășurarea la nivelul unităților școlare, inclusiv a Liceului Teoretic "Callatis" Mangalia, a *Programului cadru de prevenire a delincvenței juvenile și victimizării minorilor*, dar a fost întocmit și dosarul penal cu numărul 738312/2019, în care se efectuează cercetări în vederea stabilirii situației de fapt și sub aspectul săvârșirii infracțiunii de ucidere din culpă, faptă prevăzută și pedepsită de art. 192 alin. (1) Cod Penal;

- *Inspectoratul Școlar Județean Constanța*, a efectuat verificări și a transmis unității de învățământ recomandări în scopul prevenirii producerii unor astfel de incidente, dar și a reducerii consecințelor evenimentului prin consilierea tuturor părților procesului educativ instructiv;

- *Primăria Mangalia*, a efectuat verificări și a transmis informațiile solicitate;

- la nivelul Liceului Teoretic "Callatis" Mangalia, apreciem că se impune *prelucrarea și implementarea în rândul cadrelor didactice a prevederilor Ordinului Ministrului Educației Naționale și Cercetării Științifice nr.5893/2016* privind temele pentru acasă în învățământul preuniversitar și ale *Ordinului Ministrului Educației Naționale și Cercetării Științifice nr. 4742/2016 privind Statutul elevului*, pentru ca drepturile minorilor de la nivelul unității de învățământ să poată fi respectate astfel cum prevăd dispozițiile constituționale, dar și cele ale legii cadru, respectiv Legea nr. 272/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Directorul unității de învățământ, deși avea cunoștință despre modalitatea de notare implementată la nivelul tuturor claselor la care predă profesorul de matematică, cadru didactic de aproximativ 30 de ani în cadrul liceului, nu a demarat procedura legală de cercetare disciplinară a acestuia astfel cum prevăd dispozițiile art. 71 alin. (5) coroborate cu art.280 din Legea nr.1/2011 privind educația națională prin raportare la dispozițiile Legii nr. 53/2003 privind Codul muncii.

Totodată, raportat la sancțiunea observației individuale adresată elevei implicate în cazul semnalat în articolul de presă de către dirigintele clasei, apreciem ca nu au fost respectate prevederile Statutului elevului în materie de sancțiuni aplicate acestora, iar cadrul didactic nu a oferit posibilitatea consilierii minorei în scopul de a-și corecta comportamentul. Nici în acest caz directorul nu a demarat procedura legală de cercetare disciplinară a cadrului didactic astfel cum prevăd dispozițiile legale mai sus menționate.

În vederea preîntâmpinării producerii unor incidente de maniera celui semnalat în presă, apreciem că se impune ca la nivelul unității de învățământ, directorul Liceului Teoretic "Callatis" Mangalia, să

dispună măsurile legale în vederea respectării recomandărilor Inspectoratul Școlar Constanța.

Raportat la prevederile art. 49 din Constituția României, privind protecția copiilor și tinerilor, considerăm că la nivelul Liceului Teoretic "Callatis" Mangalia, *sunt necesare a fi dispuse măsuri concrete de prevenire a producerii în viitor a unor astfel de incidente care aduc atingere drepturilor constituționale ale elevilor din unitățile de învățământ și a căror respectare este garantată prin Constituție.*

În acest context, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României coroborat cu dispozițiile art.15 alin.(2), art.16, și ale art. 24 alin. (1) și (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea Avocatului Poporului, republicată;

Pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

1. Directorul Liceului Teoretic "Callatis" Mangalia, ca în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, să dispună:

a. măsurile legale în vederea punerii în aplicare a recomandărilor Inspectoratul Școlar Județean Constanța, după cum urmează:

- Consilierea individuală a elevilor;
- Consilierea părinților;
- Implementarea unor programe de autocunoaștere, dezvoltare personală și comunicare;
- Inițierea și desfășurarea de activități extrașcolare.

b. prelucrarea și implementarea în rândul cadrelor didactice a prevederilor Ordinului Ministrului Educației Naționale și Cercetării Științifice nr.5893/2016 privind temele pentru acasă în învățământul preuniversitar și ale Ordinul Ministrului Educației Naționale și Cercetării Științifice nr.4742/2016 privind Statutul elevului;

c. demararea procedurilor legale în conformitate cu dispozițiile art. 71 alin. (5) coroborate cu ale art. 280 din Legea nr. 1/2001 prin raportare la prevederile Legii nr. 53/2003 privind Codul muncii.

2. Directorul Liceului Teoretic "Callatis" Mangalia va informa în 30 de zile, Avocatul Poporului, prin Biroul Teritorial Constanța, cu privire la însușirea recomandării și a măsurilor dispuse.

